

2026 2027

CULTUURMENU

WESTERVELD

Ontdekken, maken, ontmoeten en verwonderen

Beste leerkrachten,

Met veel plezier presenteren wij het Cultuurmenu Westerveld 2026–2027. Ook dit schooljaar kunnen leerlingen kennismaken met een breed aanbod aan erfgoed, beeldende kunst, literatuur, media en natuurbeleving. De activiteiten sluiten aan bij de leefwereld van kinderen én bij de rijke culturele omgeving van de gemeente Westerveld.

Cultuuronderwijs helpt leerlingen om nieuwsgierig te kijken, vragen te stellen, samen te werken en hun eigen ideeën vorm te geven. Door kunst en cultuur leren kinderen niet alleen over de wereld om hen heen, maar ook over zichzelf. Ze ontwikkelen creativiteit, taalvaardigheid, historisch besef, verbeeldingskracht en kritisch denkvermogen.

In dit cultuurmenu vindt u een doorgaande leerlijn voor alle groepen van het primair onderwijs. Iedere activiteit bevat een beschrijving, leerdoelen en een koppeling met de nieuwe SLO-doelen. Zo draagt cultuuronderwijs zichtbaar bij aan de brede ontwikkeling van leerlingen.

Wij wensen u en uw leerlingen veel inspirerende culturele ervaringen toe.

Werkgroep Cultuureducatie Westerveld

DISCIPLINES

Erfgoed

Leerlingen ontdekken verhalen, voorwerpen, gebouwen en tradities uit hun eigen omgeving.

Beeldende Kunst

Leerlingen kijken, maken, experimenteren en geven vorm aan ideeën.

Literatuur

Leerlingen ervaren de kracht van taal, verhalen en poëzie.

Film & Media

Leerlingen leren verhalen vertellen met beeld, geluid en digitale middelen.

Natuurkunst & Land Art

Leerlingen onderzoeken de relatie tussen natuur, landschap en kunst.

In groep 1 en 2 staat verwondering centraal. De activiteiten sluiten aan bij de nieuwsgierigheid van jonge kinderen en stimuleren hen om te kijken, te maken, te vertellen en samen te werken.

Activiteiten: Het Nieuwe Oude Huis | Kijk Mij Eens | Ik en Mijn Familie

HET NIEUWE OUDE HUIS

Discipline: Erfgoed

Type activiteit: Leskist en lessenreeks

Lesduur: Halfjaarlijks project

Hoe ziet jouw huis eruit? Welke gebouwen kom je tegen onderweg naar school? En waarom ziet het ene huis er anders uit dan het andere? In Het Nieuwe Oude Huis maken kleuters kennis met architectuur, erfgoed en hun eigen leefomgeving. Met een prentenboek, leskist, kijkopdrachten en creatieve activiteiten ontdekken zij dat gebouwen verhalen vertellen over mensen en over vroeger.

Tijdens een wandeling rond de school vergelijken leerlingen oude en nieuwe gebouwen. Ze leren aandachtig kijken naar vormen, materialen en functies. Zo groeit stap voor stap het besef dat hun eigen omgeving vol bijzondere verhalen zit.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: verschillen herkennen tussen oude en nieuwe gebouwen - vertellen wat hij of zij ziet in de omgeving - gebouwen vergelijken op vorm en functie - samenwerken tijdens onderzoeks- en maakopdrachten - een eigen waarneming creatief verwerken.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (Erfgoed in de eigen omgeving verkennen)

Mens & Maatschappij (De leefomgeving waarnemen en beschrijven)

Nederlands (Ervaringen en observaties verwoorden)

Burgerschap (Zorg en belangstelling ontwikkelen voor de eigen omgeving)

KIJK MIJ EENS

Discipline: Beeldende Kunst

Type activiteit: Workshop

Lesduur: 90 minuten

Een gezicht vertelt een verhaal. In deze workshop maken leerlingen kennis met het portret. Samen bekijken zij kunstwerken van bekende kunstenaars zoals Rembrandt, Vincent van Gogh en Johannes Vermeer. Ze ontdekken hoe kleuren, vormen en gezichtsuitdrukkingen iets vertellen over een persoon.

Vervolgens maken de leerlingen een eigen portret. Door goed te kijken naar details en kenmerken leren zij zichzelf en anderen op een nieuwe manier bekijken. Fantasie, kleurgebruik en persoonlijke keuzes spelen daarbij een belangrijke rol.

Leerdoelen

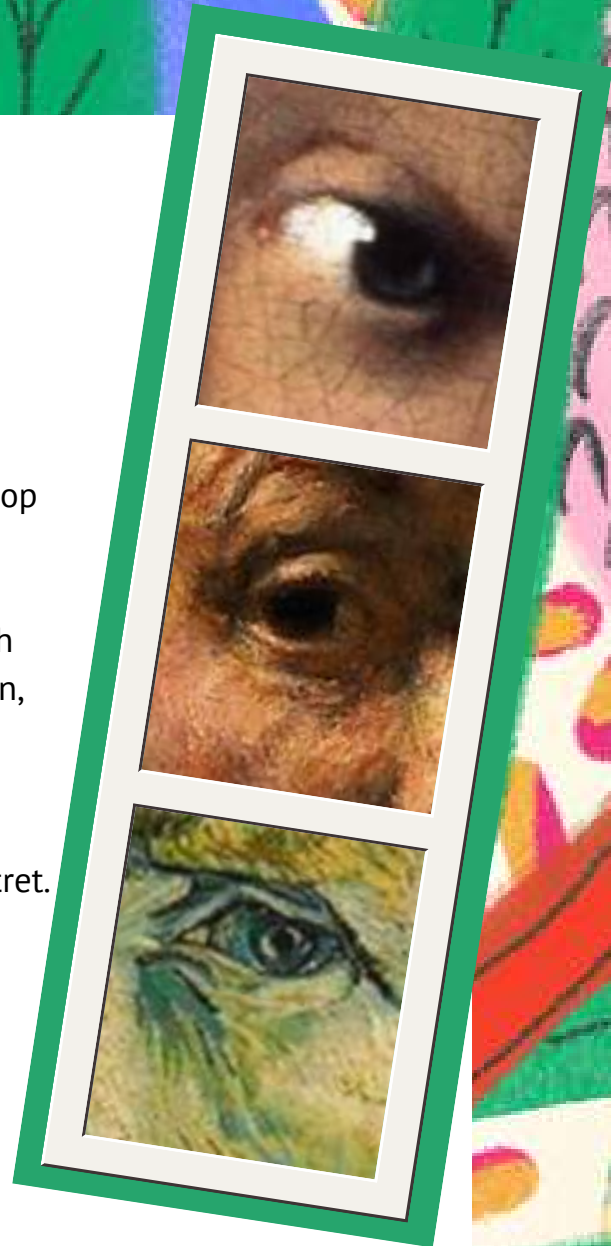
Na afloop kan de leerling: kenmerken van een gezicht herkennen - benoemen wat zij zien in een kunstwerk - een eigen portret maken - experimenteren met kleur en vorm - vertellen wat hun kunstwerk bijzonder maakt.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (Kunst bekijken en bespreken)

Eigen ideeën beeldend vormgeven (Nederlands en waarnemingen en ervaringen verwoorden)

Burgerschap (Respect ontwikkelen voor verschillen tussen mensen)

IK EN MIJN FAMILIE

Discipline: Beeldende Kunst

Type activiteit: Workshop

Lesduur: 90 minuten

Wie horen er bij jouw familie?
En hoe kun je mensen vormgeven met klei? Tijdens deze workshop maken leerlingen kennis met boetseren. Door te rollen, kneden en vormen ontdekken zij hoe een mensfiguur wordt opgebouwd.

Vanuit hun eigen leefwereld maken leerlingen een familie in klei. Zo ontstaat een persoonlijk kunstwerk waarin verhalen, herinneringen en relaties samenkomen.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: eenvoudige mensfiguren boetseren - verschillende technieken met klei toepassen - kenmerken van familieleden herkennen - een idee omzetten in een driedimensionaal werkstuk - vertellen over het eigen werk.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (Werken met materialen en technieken)

Mens & Maatschappij (Relaties binnen gezin en familie verkennen)

Nederlands (Persoonlijke ervaringen delen)

Burgerschap (Waardering ontwikkelen voor verschillende gezinnen)

MET PAARD EN WAGEN

Discipline: Erfgoed

Type activiteit: Erfgoedproject
met leskist en museumbezoek

Lesduur: 90 minuten

Hoe zag het dagelijks leven eruit toen tractors, smartphones en elektrische apparaten nog niet bestonden? In het erfgoedproject Met Paard en Wagen maken leerlingen kennis met het leven op het Drentse platteland rond 1900. Met behulp van een leskist in de klas en een bezoek aan Museumboerderij Het Pasmanshuus in Ruinen stappen zij letterlijk een andere tijd binnen.

De leerlingen ervaren hoe gezinnen woonden, werkten en samenleefden in een tijd waarin veel werkzaamheden met de hand werden uitgevoerd. Historische voorwerpen, verhalen en praktische opdrachten maken zichtbaar hoe sterk het dagelijks leven door techniek is veranderd. Door te vergelijken met hun eigen leefwereld ontwikkelen leerlingen historisch besef en krijgen zij inzicht in de geschiedenis van hun eigen omgeving.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: uitleggen hoe het dagelijks leven rond 1900 verschilde van nu - historische voorwerpen koppelen aan hun functie - voorbeelden geven van technologische veranderingen in de landbouw - overeenkomsten en verschillen benoemen tussen vroeger en nu - vertellen waarom erfgoed belangrijk is voor het bewaren van verhalen uit het verleden.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (De leerling verkent erfgoed uit de eigen omgeving en de leerling onderzoekt hoe voorwerpen, gebouwen en verhalen informatie geven over het verleden)
Mens & Maatschappij (De leerling leert veranderingen in de tijd herkennen en beschrijven en de leerling onderzoekt hoe mensen vroeger leefden, werkten en samenleefden.
Nederlands (De leerling luistert naar verhalen en historische bronnen en de leerling verwoordt waarnemingen, ervaringen en inzichten)
Burgerschap (De leerling ontwikkelt respect voor cultureel erfgoed van de eigen regio)

EEN ONBEKEND PARADIJS

Discipline: Beeldende Kunst

Type activiteit: Workshop

Lesduur: 90 minuten

Kun je een kunstwerk maken zonder te tekenen of te schilderen? Tijdens Een Onbekend Paradijs maken leerlingen kennis met de verrassende wereld van drukkunst. Inspiratiebron is de Groningse kunstenaar Hendrik Werkman, die experimenteerde met letters, vormen, kleuren en druktechnieken.

Na een korte kennismaking met zijn werk gaan de leerlingen zelf aan de slag. Met verschillende materialen maken zij afdrukken, combineren zij vormen en bouwen zij laag voor laag aan een eigen kunstwerk. Het thema 'paradijs' vormt daarbij het vertrekpunt. Wat maakt een plek bijzonder? Is een paradijs een droomwereld, een herinnering of juist iets wat nog niet bestaat? Door te experimenteren en keuzes te maken ontdekken leerlingen dat kunst soms ontstaat door toeval, nieuwsgierigheid en verbeelding.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: verschillende druktechnieken toepassen - experimenteren met kleur, vorm en compositie - een eigen beeldend idee ontwikkelen - creatieve keuzes toelichten - respectvol reageren op werk van anderen.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (De leerling gebruikt materialen en technieken om beelden te maken en de leerling onderzoekt hoe kunstenaars werken met vorm, kleur en compositie)

Nederlands (De leerling verwoordt ideeën, keuzes en ervaringen)

Burgerschap (De leerling leert waardering tonen voor verschillende uitwerkingen)

MIRAMAR – VERZAMELEN

Discipline: Erfgoed

Type activiteit: Museumbezoek

Lesduur: 90 minuten

Waarom bewaren mensen bijzondere voorwerpen? Wat maakt een vondst waardevol? En welke verhalen schuilen achter een verzameling? Tijdens dit museumbezoek maken leerlingen kennis met het bijzondere verhaal van Jeanne Warners, oprichter van Miramar Zeemuseum. Vanuit haar fascinatie voor de zee bouwde zij een indrukwekkende collectie schelpen, zeedieren en andere vondsten op. In het museum ontdekken leerlingen hoe één kleine vondst kan uitgroeien tot een levenslange passie. Ze onderzoeken verschillende objecten, gaan op speurtocht door het museum en werken met digitale microscopen waarmee zelfs de kleinste details zichtbaar worden. Door zelf te kijken, vergelijken en onderzoeken ervaren leerlingen hoe verzamelen kan leiden tot nieuwe kennis, verhalen en inzichten.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: uitleggen waarom mensen verzamelen - museumobjecten observeren en beschrijven - onderzoeksvragen formuleren - kenmerken van objecten vergelijken - reflecteren op wat voor hen waardevol is.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (De leerling onderzoekt collecties, erfgoed en verzamelingen)

Mens & Maatschappij (De leerling leert betekenis geven aan erfgoed)

Nederlands (De leerling formuleert vragen en deelt bevindingen)

- Digitale Geletterdheid (De leerling gebruikt digitale hulpmiddelen voor onderzoek)

WOLDKUNST

Discipline: Natuurkunst & Land Art

Type activiteit: Workshop

Lesduur: 90 minuten

Hoe maak je kunst zonder verf, papier of klei? Tijdens Woldkunst ontdekken leerlingen dat de natuur zelf een atelier kan zijn. In het Drents-Friese Wold werken zij samen met kunstenaar Bernadette Berends aan tijdelijke kunstwerken van natuurlijke materialen zoals takken, bladeren, dennenappels, zand en stenen.

Vooraf maken leerlingen kennis met land art en onderzoeken zij hoe kunstenaars wereldwijd werken met natuur en landschap. Vervolgens gaan zij zelf aan de slag in het bos. Door te verzamelen, ordenen en combineren ontstaan unieke kunstwerken die onderdeel worden van de Woldkunstroute.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: natuurlijke materialen doelgericht verzamelen - samenwerken aan een kunstwerk - beeldende keuzes maken - uitleggen wat land art is - reflecteren op de relatie tussen kunst en natuur.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (De leerling maakt beeldend werk met uiteenlopende materialen)

Mens & Maatschappij (De leerling verkent de relatie tussen mens, natuur en landschap)

Burgerschap (De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de natuurlijke omgeving)

POËZIE OP PAALTJES

Discipline: Literatuur

Type activiteit: Workshop

Lesduur: 90 minuten

Kun je een herinnering, gedachte of gevoel vangen in een paar regels tekst? Tijdens Poëzie op Paaltjes ontdekken leerlingen hoe woorden kunnen verrassen, ontroeren en verbeelden. Onder begeleiding van dichteres Marloes van der Singel schrijven zij eigen gedichten rond het thema verzamelen.

De mooiste gedichten krijgen een bijzondere plek langs de Woldkunstroute. Zo worden de woorden van leerlingen zichtbaar voor wandelaars, inwoners en bezoekers. De workshop laat zien dat taal niet alleen een communicatiemiddel is, maar ook een kunstvorm waarmee verhalen en gevoelens tot leven komen.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: experimenteren met beeldende taal - een eigen gedicht schrijven - gevoelens en ideeën verwoorden - feedback geven op teksten - eigen werk presenteren.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (De leerling gebruikt taal als artistiek expressiemiddel)

Nederlands (De leerling schrijft creatieve teksten en de leerling presenteert eigen werk)

Burgerschap (De leerling leert luisteren naar en waardering tonen voor ideeën van anderen)

125 JAAR LEERPLICHT MUSEUMBEZOEK DE PROEFKOLONIE

Discipline: Erfgoed

Type activiteit: Museumbezoek

Lesduur: 120 minuten

Waarom gaan kinderen eigenlijk naar school?

Is onderwijs altijd voor iedereen toegankelijk geweest?

Tijdens dit interactieve bezoek aan Museum De Proefkolonie onderzoeken leerlingen 125 jaar leerplicht en de ontwikkeling van onderwijs in Nederland.

Met behulp van een interactieve app doorlopen leerlingen verschillende routes door het museum. Zij maken kennis met de Koloniën van Weldadigheid, bezoeken een historische kolonieschool en ontdekken hoe onderwijs een belangrijke rol speelde in de ontwikkeling van de samenleving. Onderweg verzamelen zij informatie, voeren opdrachten uit en gaan met elkaar in gesprek over thema's als kansengelijkheid, verantwoordelijkheid en de toekomst van onderwijs.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: uitleggen waarom leerplicht is ingevoerd - verschillen benoemen tussen onderwijs vroeger en nu - historische bronnen gebruiken - verbanden leggen tussen onderwijs en samenleving - een eigen mening formuleren over leren.

SLO-koppeling

Mens & Maatschappij (De leerling onderzoekt maatschappelijke veranderingen door de tijd)

Burgerschap (De leerling denkt na over kansengelijkheid en participatie)

Digitale Geletterdheid (De leerling gebruikt digitale middelen om informatie te verzamelen)

VLOGFILM – 125 JAAR LEERPlicht: DE SCHOOL VAN TOEN, NU EN DE TOEKOMST

Discipline: Film & Media
Type activiteit: Workshop
Lesduur: 120 minuten

Hoe ziet onderwijs eruit door de ogen van leerlingen? In deze workshop maken leerlingen in kleine groepjes een korte vlogfilm over 125 jaar leerplicht en de school van toen, nu en de toekomst.

Geïnspireerd door hun bezoek aan De Proefkolonie onderzoeken zij de geschiedenis van onderwijs en leerplicht en vergelijken die met hun eigen school. Wat maakt hun school bijzonder? Wat werkt goed en wat zou anders kunnen? En vooral: wat zouden kinderen op de school van de toekomst écht moeten leren? Onder begeleiding van filmmaker Anita Bharos bedenken de leerlingen een onderwerp en verhaal, maken zij een shotlist en leren zij basistechnieken voor filmen met een tablet. Vervolgens gaan zij zelf aan de slag als interviewer, presentator, cameramaker en regisseur. Tijdens het proces leren leerlingen kritisch nadenken, samenwerken en hun ideeën omzetten in een aantrekkelijk audiovisueel verhaal.

Leerdoelen

Kennis opdoen over de geschiedenis van onderwijs en leerplicht in Nederland | verbanden leggen tussen onderwijs vroeger, nu en in de toekomst | kritisch nadenken over het huidige onderwijs en de school van de toekomst | een idee en boodschap omzetten in een kort filmverhaal | een eenvoudige shotlist maken en filmtechnieken toepassen | samenwerken binnen een creatief productieproces | presenteren, interviewen en een eigen standpunt verwoorden | reflecteren op de inhoud en boodschap van een film.

SLO-koppeling

De leerling gebruikt creatieve maak- en denkstrategieën binnen een kunstzinnig proces.
De leerling drukt zich samen met anderen uit door middel van film en past daarbij technieken en vaardigheden toe.
De leerling reflecteert op eigen ervaringen en die van anderen.

SCHRIJVERSBEZOEK

Discipline: Literatuur

Locatie: Klaslokaal

Lesduur: 45 minuten

Hoe ontstaat een verhaal? Waar haalt een schrijver inspiratie vandaan? Tijdens dit schrijversbezoek maken leerlingen kennis met een professionele auteur (Annet Jacobs) die schrijft voor hun leeftijdsgroep.

De schrijver vertelt over het creatieve proces, de zoektocht naar ideeën en de keuzes die horen bij het schrijven van een boek. Leerlingen krijgen een kijkje achter de schermen van de boekenwereld en ontdekken hoeveel fantasie, vakmanschap en doorzettingsvermogen nodig zijn om een verhaal te schrijven.

Naast luisteren krijgen leerlingen volop gelegenheid om vragen te stellen en mee te denken over personages, verhaallijnen en schrijftechnieken.

Leerdoelen

Na afloop kan de leerling: uitleggen hoe een boek tot stand komt - vragen formuleren over schrijven - verschillende bronnen van inspiratie herkennen - nadenken over opbouw en personages - reflecteren op eigen leeservaringen.

SLO-koppeling

Kunst & Cultuur (De leerling maakt kennis met literatuur als kunstvorm)

Nederlands (De leerling leest, bespreekt en waardeert literaire teksten en de leerling ontwikkelt leesmotivatie en leesplezier)

Burgerschap (De leerling leert luisteren naar ervaringen en opvattingen van anderen)

KOLONIE VELDOVEN

De veldoven laat historie herleven

- een beetje geschiedenis en wat aardrijkskunde
- met de hele klas leem stampen
- deskundige uitleg
- zelf je eigen steen vormen

De les duurt één ochtend:

9.00 uur	Ontvangst bij De Proef, Majoor van Swietenlaan 15, 8382 GC Frederiksoord.
9.15 uur	Presentatie over de Maatschappij van Weldadigheid, (historische achtergronden, opbouw koloniebevolking, techniek steenbakken, herkomst grondstoffen, e.d.)
9.45 uur	Versnapering
10.00 uur	Uitleg werkzaamheden en aan het werk
12.00 uur	Einde

Het is handig om kleding aan te trekken die tegen een stootje kan.

Dit bezoek is gratis.

Meld je aan via Thijs van Buuren (0644388094 / mhgbuure@hetnet.nl)

Wil je ons dan de volgende gegevens sturen: naam school, adres, telefoonnummer, contactpersoon, voorkeursdagen, deelnemende groep(en) en het aantal leerlingen per groep.

Zie ook: www.kolonieveldoven.nl

LEERKRACHTEN

DESKUNDIGHEIDS BEVORDERING

Ook voor dit schooljaar hebben we afgesproken dat we de deskundigheidstraining van het Cultuurmenu inzetten als 'coaching on the job'. Een kunstvakdocent gaat dan samen met de leerkracht(en) in de klas aan de slag.

De training bestaat uit een les van 60 minuten en een nabespreking van 30 minuten. Per school krijg je twee trainingen die we op dezelfde dag inplannen.

Je kiest zelf:

- in welke kunstdiscipline je getraind wilt worden: muziek, beeldend, media, dans, theater of film (i.s.m. Filmhub Noord)
- met welke twee groepen/klassen je aan de slag gaat
- een voorkeur voor een dag en tijdstip

Aanmelden kan hier:

[Deskundigheidstraining leerkrachten Cultuurmenu Westerveld 2026-2027 - Formulier invullen](#)

SMAAKT NAAR MEER?

Hebben je leerlingen de smaak te pakken en wil je meer kunstlessen in de school? Bij CultuurKlik zijn de mogelijkheden eindeloos.

Er is altijd de optie om naast het CultuurMenu Westerveld extra workshops, lessenseries, cultuurdagen, deskundigheidstraining voor de leerkrachten in te kopen.

We denken graag me,
dus neem gerust contact op met:

Maarten Gal (adviseur Cultuureducatie)
maarten.gal@cultuurklik.nl
06-53154802

CULTUUR
KLIK

Markt 5
7902 BK Hoogeveen
0528-725922
www.cultuurklik.nl